

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει:

Νέα οδηγία για την αντιμετώπιση των πλημμυρών

Την υιοθέτηση Οδηγίας με στόχο την υποβοήθηση των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόληψη και τον περιορισμό των πλημμυρών και των καταστροφικών τους επιπτώσεων στην υγεία, το περιβάλλον, τις υποδομές και τις περιουσίες, προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Πρέπει να σημειωθεί ότι από το 1998 οι πλημμύρες στην Ευρώπη έχουν προκαλέσει περίπου 700 θανάτους, την μετατόπιση μισού εκατομμυρίου ανθρώπων και τουλάχιστον 25 δισεκατομμύρια ευρώ ασφαλισμένες οικονομικές απώλειες.

Η νέα οδηγία απαιτεί από τα κράτη μέλη να πραγματοποιούν προκαταρκτικές εκτιμήσεις για να προσδιορίζουν τις λεκάνες απορροής των ποταμών και τις συναφείς παράκτιες εκτάσεις που κινδυνεύουν από πλημμύρες. Στη συνέχεια για τις εν λόγω ζώνες θα καταρτίζονται χάρτες και σχέδια διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας. Τα σχέδια αυτά θα εστιάζονται στην πρόληψη, την προστασία και την ετοιμότητα.

Όπως δήλωσε ο Επίτροπος για το Περιβάλλον Σταύρος Δήμας με αφορμή την πρόταση της Επιτροπής, «Οι καταστροφικές πλημμύρες θέτουν σε κίνδυνο ζωές και είναι πιθανόν να προκαλέσουν ανθρώπινες τραγωδίες και βαριές οικο-

νομικές απώλειες. Η νέα αυτή οδηγία θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να επιλέξουν τα σωστά μέσα με τα οποία να μειώσουν τις πιθανότητες πλημμυρών και να περιορίσουν τις επιπτώσεις τους. Στοιχείει να εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη θα συνεργαστούν στο πλαίσιο κοινών λεκανών απορροής ποταμών και παράκτιων περιοχών για να βελτιώσουν την προστασία από τις πλημμύρες σε ολόκληρη την Ευρώπη.»

Από το 1998 ως το 2004, την Ευρώπη έπληξαν πάνω από 100 σοβαρές καταστροφικές πλημμύρες, συμπεριλαμβανομένων των καταστροφικών πλημμυρών κατά μήκος του Δούναβη και του Έλβα το καλοκαίρι του 2002. Οι σοβαρές πλημμύρες του 2005 έκαναν την ανάγκη για συντονισμένη δράση ακόμη πιο εμφανή. Οι πλημμύρες είναι επίσης πιθανόν να έχουν σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις όταν για παράδειγμα πληγούν εγκαταστάσεις στις οποίες υπάρχουν μεγάλες ποσότητες τοξικών χημικών ουσιών.

Οι κίνδυνοι και το κόστος από πλημμύρες θα αυξηθούν

Στις επόμενες δεκαετίες είναι πιθανόν ο κίνδυνος από πλημμύρες στην Ευρώπη να είναι μεγαλύτερος και να προκαλέσει μεγαλύτερες οικονομικές ζημιές. Κατ' αρχάς η κλίμακα και η συχνότητα των πλημμυρών είναι πιθανόν να αυξηθούν λόγω των κλιματικών αλλαγών -οι οποίες θα έχουν ως αποτέλεσμα βροχοπτώσεις μεγαλύτερης έντασης και αύξηση της στάθμης της θάλασσας. Επιπλέον, η κακοδιαχείριση των ποτάμιων συστημάτων σε συνδυασμό με κατασκευές στις

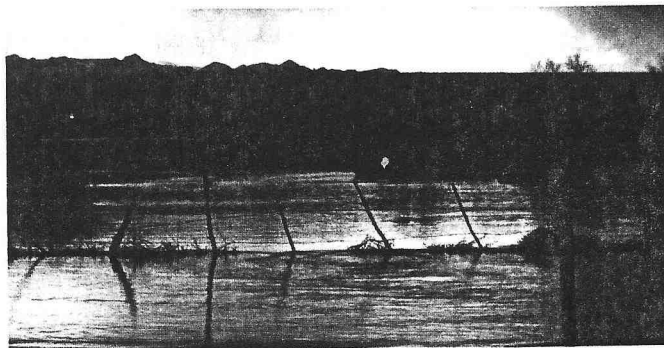
λεκάνες απορροής, οδηγεί στην μείωση της ικανότητας των εν λόγω περιοχών να απορροφούν τα ύδατα των πλημμυρών. Τέλος, όλο και περισσότεροι άνθρωποι ζουν σε περιοχές που απειλούνται από πλημμύρες ενώ παράλληλα συνεχίζει να αυξάνει ο αριθμός των επιχειρήσεων και των βιομηχανιών που είναι εγκατεστημένες σε περιοχές που κινδυνεύουν από πλημμύρες.

Τι χρειάζεται μια οδηγία για τις πλημμύρες;

Με αφορμή τις πλημμύρες του 2002, η Επιτροπή εξέδωσε το 2004 ανακοίνωση σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών για την βελτίωση της προστασίας από τις πλημμύρες, στην οποία επισημάνθηκε η ανάγκη να θεσπισθεί κοινοτική νομοθεσία για τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας. Δεδομένου ότι οι περισσότερες λεκάνες απορροής ποταμών της Ευρώπης είναι κοινές για περισσότερες από μία χώρες, η συντονισμένη δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα έχει ως αποτέλεσμα καλύτερη διαχείριση του κινδύνου από τις πλημμύρες. Μια δεσμευτική νομική πράξη θα εξασφαλίσει ότι οι κίνδυνοι από τις πλημμύρες θα αξιολογηθούν σωστά, ότι θα ληφθούν μέτρα προστασίας με συντονισμένο τρόπο και ότι το κοινό θα ενημερωθεί σωστά. Αυτό το βασικό σύνολο νομικών υποχρεώσεων θα αποτελέσει στερεή βάση συνεργασίας, ενώ ταυτόχρονα η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη σε εθελοντική βάση για την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών.

Τι απαιτεί η οδηγία;

Με την πρόταση δημιουργείται πλαίσιο της ΕΕ για τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, το οποίο επεκτείνει και συντονίζεται στενά με την οδηγία πλαίσιο του 2000 για τα ύδατα, τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της ΕΕ για την προστασία των υδάτων. Προτείνεται μια διαδικασία σε τρία στάδια. Κατ' αρχάς τα κράτη μέλη θα πραγματοποιήσουν προκαταρκτική εκτίμηση του κινδύνου πλημμυρών για τις λεκάνες απορροής ποταμών και τις συναφείς παράκτιες ζώνες. Όπου υφίστανται όντως κίνδυνοι για ζημιές από πλημμύρες, τα κράτη μέλη οφείλουν να καταρτίσουν χάρτες κινδύνων πλημμύρας. Τέλος πρέπει να καταρτιστούν για τις ζώνες αυτές σχέδια διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας. Τα σχέδια διαχείρισης πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα για τη μείωση της πιθανότητας πλημμύρας και τον περιορισμό των πιθανών της επιπτώσεων. Τα σχέδια αυτά θα καλύπτουν μεν όλες τις φάσεις του κύκλου διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας αλλά θα εστιάζονται ιδίως στην πρόληψη (όπως πρόληψη των ζημιών από πλημμύρες με την αποφυγή κατασκευής οικιών και βιομηχανιών σε περιοχές που απειλούνται σήμερα ή που θα απειληθούν στο μέλλον από πλημμύρες ή προσαρμογή των μελλοντικών αναπτυξιακών προγραμμάτων στους κινδύνους πλημμύρας), την προστασία (με την λήψη μέτρων μείωσης της πιθανότητας πλημμυρών ή/και περιορισμού των επιπτώσεων των πλημ-

μυρών σε συγκεκριμένες τοποθεσίες όπως π.χ. με αποκατάσταση κατακλυζόμενων πεδίων και υγρότοπων) και την ετοιμότητα (λόγου χάριν μέσω της παροχής οδηγιών στο κοινό σχετικά με το τι πρέπει να κάνει σε περίπτωση πλημμύρας).

Στις περιπτώσεις διεθνών λεκανών απορροής ποταμών για τα στάδια αυτά πρέπει να υπάρξει συντονισμός μεταξύ των εμπλεκόμενων κρατών μελών για να μην μετατεθούν τα προβλήματα από την μια περιοχή στην άλλη. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην κατάρτιση και επικαιροποίηση των σχεδίων διαχείρισης κινδύνου πλημμυρών και τα σχέδια, οι εκτιμήσεις και οι χάρτες κινδύνου θα πρέπει να δημοσιοποιούνται. ■

